

Kerngegevens ouders jonge kinderen

De Jeugdmonitor Zeeland is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland, de 13 Zeeuwse gemeenten en verschillende instellingen die op het gebied van jeugd werkzaam zijn.

De Jeugdmonitor Zeeland brengt de leefwereld van de Zeeuwse jeugd in kaart door gegevens te verzamelen over kinderen en jongeren van 0 tot en met 23 jaar.

De primaire doelstelling van de Jeugdmonitor is het voorzien in gegevens en informatie ter ondersteuning van (jeugd- en onderwijs)beleid van gemeenten, provincie en jeugdmonitor-partners.

Hoofdverantwoordelijke voor de uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland is Scoop, Zeeuws instituut voor sociale en culturele ontwikkeling. Scoop werkt in dit project samen met verschillende partijen, waaronder GGD Zeeland, de Regiopolitie Zeeland, RPCZ, Bureau Jeugdzorg Zeeland, Sport Zeeland, en de Regionale Meld- en Coördinatiefuncties op het gebied van voortijdig schoolverlaten.

Een belangrijk kanaal voor het bekend maken van de verzamelde informatie is de website www.jeugdmonitorzeeland.nl. Daarnaast verschijnen tabellenboeken per gemeente en korte themarapporten.

Inleiding

Voor u ligt het eerste themarapport op basis van de 'Enquête Jeugdmonitor Zeeland - Ouders jonge kinderen 2009'. Dit onderzoek is een herhaling van de onderzoeken in 2001 en 2005. In mei 2009 hebben 1961 ouders van jonge kinderen (kinderen van drie of vier jaar) deelgenomen aan de enquête. Dit betekent een respons van 48%.

In dit nulnummer worden de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd op Zeeuws niveau. De volgende onderwerpen komen aan bod: vrije tijd, woonomgeving, peuterspeelzaal en kinderopvang, consultatiebureau, opvoeding en verzorging, onderwijs, gezinssituatie en de combinatie van arbeid en zorg. Komend jaar verschijnen themarapporten waarin de diverse onderwerpen nader uitgewerkt worden.

Vrije tijd

De meeste kinderen van drie of vier jaar kunnen zichzelf vermaken, maar ze kunnen ook goed samen met andere kinderen spelen. Meestal spelen kinderen van deze leeftijd één of twee keer per week met leeftijdsgenootjes (41%). Gemiddeld hebben zij vier vriendjes of vriendinnetjes.

Binnen spelen (met poppen, lego etc.) doen de meeste kinderen elke dag (74%). Daarnaast is televisie kijken een geliefde bezigheid. Ongeveer de helft van de kinderen doet dit dagelijks (52%) en gemiddeld wordt er zeven uur per week aan besteed. Computerspelletjes doen kinderen van deze leeftijd nauwelijks en als ze het doen, is dat gemiddeld maar één uur per week.

Bijna twee derde van de ouders leest elke dag voor aan zijn of haar kind (63%). Ook zingt men regelmatig samen een liedje: bijna de helft van de ouders doet dit elke dag (45%). Samen een spelletje spelen wordt ook gedaan, maar minder frequent. Slechts één op de vijf ouders doet dit dagelijks.

Woonomgeving

Net als in 2005 is één op de zes kinderen lid van een club of vereniging. Gymnastiek en zwemmen worden hierbij het vaakst genoemd.

Negen op de tien ouders van jonge kinderen wonen graag in de eigen buurt, maar over de mogelijkheden om alleen buiten te spelen is, evenals in 2005, een derde van de ouders ontevreden. Ruim een derde van de ouders is ontevreden over de activiteiten in de buurt voor het kind en over de veiligheid en hygiëne van de speelplaats.

Gemiddeld speelden jonge kinderen in de week voorafgaand aan het onderzoek vier keer buiten (op straat of op een onbewaakte speelplaats). Vrijwel alle ouders van jonge kinderen hebben een tuin bij het huis (99%). Ruim negen op de tien kinderen spelen hier vaak.

Peuterspeelzaal en kinderopvang

Ruim acht op de tien driejarige peuters in Zeeland (82%) maken op dit moment gebruik van de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf. De deelname aan voorschoolse voorzieningen is niet toegenomen ten opzichte van 2005. Wel is er een stijging te zien in het percentage driejarigen dat van een kinderdagverblijf gebruik maakt (van 32% naar 47%) en een lichte daling van het percentage kinderen dat van een peuterspeelzaal gebruik maakt (van 72% naar 65%). Ouders van driejarigen die niet naar de speelzaal gaan, noemen vooral als reden dat hun kind naar een vorm van opvang gaat (50%).

Naast de peuterspeelzaal gaan jonge kinderen ook naar de kinderopvang. Net als in 2005 maken zes op de tien ouders gebruik van een vorm van opvang (zoals kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouder of vaste oppas).

Ouders van wie het kind wel naar de speelzaal gaat, zijn hier over het algemeen tevreden over. Het minst tevreden is men over de buitenspeelruimte: één op de vijf ouders vindt deze redelijk of zelfs slecht.

Consultatiebureau

Vrijwel alle ouders van jonge kinderen in Zeeland hebben gebruik gemaakt van diensten van het consultatiebureau (98%). Hierbij gaat het vooral om bezoeken op het consultatiebureau, de hielprik, het standaard huisbezoek voor een pasgeborene en het vaccinatieprogramma. Acht op de tien ouders maken ook gebruik van het standaard huisbezoek bij 18 maanden. Over het algemeen zijn ouders tevreden over het consultatiebureau (twee op de drie ouders vinden het bureau goed, één op de drie zegt 'gaat wel'). De meeste ouders beoordelen de bereikbaarheid van de locatie (85%), de houding ten opzichte van ouders (74%) en de houding ten opzichte van het kind (82%) als goed. Wat minder positief is men over de telefonische bereikbaarheid (55% goed), de openingstijden (56% goed) en de adviezen (52% goed).

Opvoeding en verzorging

Veel Zeeuwse ouders geven aan dat het ouderschap hen voldoening geeft (94%). Dit is iets meer dan in 2005 (89%). Het merendeel (88%) van de ouders is tevreden over het verloop van de opvoeding. Relatief weinig ouders geven aan dat zij het idee hebben alleen voor de opvoeding van hun kind te staan (5%). Hetzelfde beeld zien we wanneer gevraagd wordt of de verantwoordelijkheid voor hun kind hen zwaar valt (6%). Twee op de tien ouders zeggen dat ze soms moeite hebben om de zorg van hun kind te combineren met andere bezigheden. Iets meer dan één op de tien (12%) ouders vindt het ouderschap erg vermoeiend. De meeste ouders (99%) geven aan wanneer er problemen zijn met hun kind, ze altijd een oplossing vinden.

Informatie over opvoeden is verkrijgbaar via verschillende bronnen, zoals bijvoorbeeld via tijdschriften, TV, radio en internet. Het gebruik van bepaalde informatiebronnen is afgenomen in frequentie. We zien namelijk een daling in de categorie 'meer dan 1 keer per maand' bij TV (van 12% in 2001 naar 9% in 2009), brochures (van 15% in 2001 naar 10% in 2009) en tijdschriften (van 23% in 2001 naar 18% in 2009). Daarentegen is het percentage ouders dat wel eens gebruik maakt van internet om informatie over opvoeden op te zoeken, gestegen van 14% in 2001 naar 47% in 2009.

Jonge Kinderen

Onderwijs

Er zijn in Nederland veel (professionele) hulpverleners of hulpverlenende instanties voor opvoedings-, gedrags-, of ontwikkelingsproblemen van kinderen. De Zeeuwse ouders weten van veel instanties het bestaan, zoals bijvoorbeeld van kinderdagverblijf/peuterspeelzaal/school/leerkracht (100%), de huisarts (100%) en het consultatiebureau (100%).

Ook de wijkverpleegkundige (92%) en maatschappelijk werk (89%) zijn bekend. Onbekender is dat je ook terecht kunt bij instanties als het opvoedsteunpunt (60%), de telefonische hulpdienst (59%) of een speltherapeut (50%). De ouders zijn over het algemeen tevreden over de geboden hulp door de verschillende instanties.

Ouders kiezen een school om bepaalde redenen. De twee belangrijkste redenen zijn de locatie van de school (57%) en de levensbeschouwing van de school (43%). Als minst belangrijk worden de afwezigheid van buitenlanders (48%) en het aantal kinderen dat van de desbetreffende school uitstroomt naar de HAVO of het VWO (41%) genoemd.

Alhoewel de keuze van vriendjes/vriendinnetjes voor een bepaalde school niet één van de belangrijkste redenen is voor een schoolkeuze zien we wel dat dit de afgelopen jaren belangrijker is geworden. In 2001 vond 24% dit één van de 2 meest belangrijke redenen. In 2009 is dit gestegen naar 31%.

Gezinssituatie

De meeste jonge kinderen (94%) groeien op in een gezin met twee ouders of verzorgers. Eén op de twintig kinderen (6%) groeit op in een éénoudergezin. Dit is hetzelfde percentage als vier jaar geleden. Gemiddeld hebben de kinderen in dit onderzoek één broertje of zusje. Eén op de tien jonge kinderen (11%) groeit op in een gezin van vier of meer kinderen.

Eén op de vijftig gezinnen (2%) moet rondkomen van een laag netto gezinsinkomen van 1350 euro of minder per maand. Vier op de tien gezinnen (41%) hebben een netto gezinsinkomen tussen de 1750 en 3050 euro per maand.

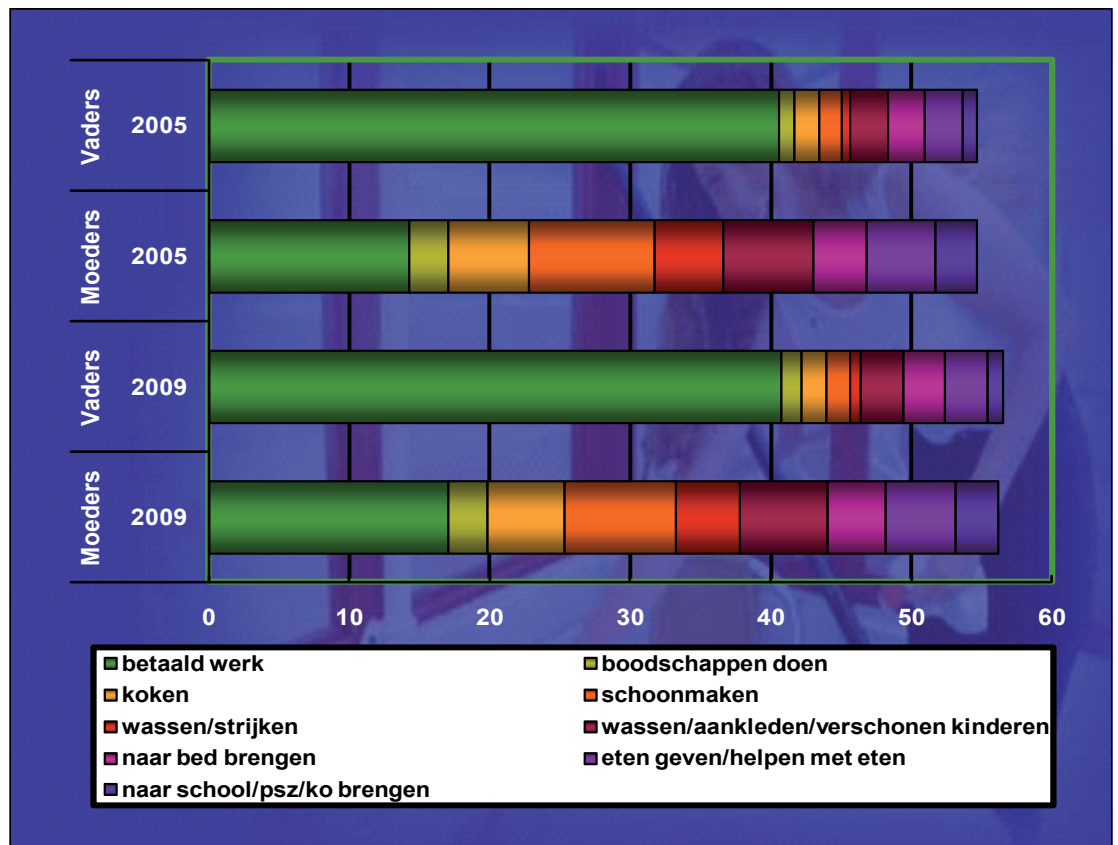
Combinatie arbeid en zorg

Het aandeel tweeverdieners is sinds 2001 significant gestegen van 47% naar 66% in 2009. Sinds 2001 zijn meer moeders gaan werken. Nu werken vier op de vijf moeders (80%). In 2001 was dit nog drie op de vijf moeders (62%). Moeders zijn echter niet meer uren per week gaan werken. De moeders die werken, werken gemiddeld 21 uur per week. De arbeidsparticipatie van de vaders is niet veranderd. Zij werken gemiddeld 42 uur per week.

Het gemiddeld aantal uren per week dat zowel de moeders als de vaders besteden aan het huishouden en de zorg voor de kinderen is niet veranderd sinds 2005. Moeders besteden echter, net als in 2005, veel meer tijd aan dit soort taken dan vaders.

Het huishouden (boodschappen doen, koken, schoonmaken, wassen/strijken) kost moeders in totaal gemiddeld 21 uur per week en vaders 6 uur per week. De verschillen tussen moeders en vaders zijn het grootst bij de was (gemiddeld 5 uur per week tegenover 1 uur) en schoonmaken (gemiddeld 8 uur per week tegenover 2 uur) (zie grafiek).

Aan de zorg voor de kinderen (wassen/aankleden/verschoneren, naar bed brengen, eten geven, naar school/peuterspeelzaal/kinderdagverblijf brengen) besteden moeders 18 uur per week en vaders 10 uur per week. Bij de zorg voor de kinderen zijn de verschillen tussen moeders en vaders minder groot dan bij het huishouden. Het grootste verschil zien we bij wassen/aankleden/verschoneren: moeders besteden hier gemiddeld 6 uur per week aan en vaders gemiddeld 3 uur per week (zie grafiek).

Ouders besteden in hun vrije tijd veruit de meeste tijd aan televisie kijken (gemiddeld bijna 8 uur per week). Aan lezen, vrienden ontmoeten bij elkaar thuis en surfen op het internet wordt gemiddeld 3 uur per week besteed.

Colofon

Analyse & rapportage:

Jolanda van Overbeeke-van Sluijs
Esther van Sprundel

Scoop, december 2009

Postbus 407
4330 AK Middelburg
tel 0118 68 25 00
fax 0118 63 53 11